

Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь

Установа адукацыі

«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

Аўтэнтчны фальклор: праблемы захавання, вывучэння, успрымання

V | Зборнік навуковых прац удзельнікаў
Міжнароднай навукова-практычнай
канферэнцыі

Мінск, 27 - 29 красавіка 2012

1Н//369233к(039)

МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

**НАЦЫЯНАЛЬНАЯ КАМІСІЯ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ПА
СПРАВАХ UNESCO**

**БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ
УНІВЕРСІТЭТ КУЛЬТУРЫ
І МАСТАЦТВАЎ**

**ЦЭНТР ЗАХАВАННЯ
СПАДЧЫНЫ ВУСНАЙ
ТРАДЫЦЫІ БЕЛАРУСАЎ**

**БЕЛАРУСКАЯ
АСАЦЫЯЦЫЯ
ДУХАВЫХ АРКЕСТРАЎ І
АНСАМБЛЯЎ**

АЎТЭНТЫЧНЫ ФАЛЬКЛОР:

ПРАБЛЕМЫ ЗАХАВАННЯ, ВЫВУЧЭННЯ, УСПРЫМАННЯ

**Зборнік навуковых прац удзельнікаў
VI Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі
(Мінск, 27-29 красавіка 2012 г.)**

**Мінск
БДУКМ
2012**

ЗМЕСТ

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ VI МІЖНАРОДНАЙ НАВУКОВА-ПРАКТЫЧНАЙ КАНФЕРЭНЦЫ

<i>Аляксей Рагуля</i> Канцэпт Сам-сітуацыя ў беларускай традыцыйнай і авангарднай культуры (да 130-годдзя з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа)	8
<i>Ульрых Моргенштерн</i> История волынки и современная волыночная мифология (иногда коза - это просто коза).....	10
<i>Григорий Шауро</i> Феномен народной живописи в творчестве Язепа Дроздовича и Елены Киш.....	15
<i>Галіна Кутырова-Чубаля</i> Асаблівасці народнага вакальнага выканальніцтва на Беларусі (да праблемы пераймальнага – непераймальнага ў фальклору).....	18
<i>Bernard Garaj</i> Oživenie gájd a gajdošskej tradície na Slovensku.....	21

Секцыя I

НЕМАТЭРЫЯЛЬНАЯ КУЛЬТУРНАЯ СПАДЧЫНА І ЯЕ АХОВА

<i>Таццяна Кухаронак</i> Інфармант і даследчык: стратэгіі ўзаемадзеяння ў палявых даследаваннях.....	27
<i>Татьяна Морозова</i> <i>Анна Карпова</i> Современные информационные технологии в сохранении нематериального культурного наследия.....	29
<i>Іна Алексніна</i> Да праблемы вызначэння ўзроўню даследаванасці фальклорна-тэатральнага выканальніцтва беларусаў Заходняга Паазер'я.....	31
<i>Наталля Карчэўская</i> Уплыў сродкаў масавай інфармацыі на мастацкі сінтэз нацыянальных і замежных традыцый у харэаграфічных творах: да пастаноўкі праблемы.....	32
<i>Елена Рябова</i> Событийный туризм как средство сохранения и трансляции нематериального культурного наследия.....	33
<i>Наталья Шелупенко</i> К вопросу интерпретации культурного наследия.....	35
<i>Ганна Барвенава</i> Небяспека змены сутнасці: візуальныя сімвалы традыцыйных свят.....	36
<i>Канстанцін Рэмішэўскі</i> Традыцыйная культура беларусаў у кіналетапісе 1930-х гадоў.....	38
<i>Елена Корсакова</i> Актуальные аспекты презентации национальной художественной культуры Беларуси.....	43
<i>Юлія Пракоф'ева</i> Сакральныя элементы ландшафту як аб'ект нематэрыяльнай культурнай спадчыны	44
<i>Вікторыя Дзянісенка</i> Спецыфіка захавання замоў у вучэбна-навуковай лабараторыі беларускага фальклору БДУ.....	47
<i>Марына Партоліна</i> Асаблівасці трансляцыі абраду Купалле на Падзвінні.....	49
<i>Ма Ли</i> Особенности национальной живописи Китая.....	50
<i>Дар'я Абрамовіч</i> Дзве Марыі.....	52
<i>Марк Іваненка</i> Экалогія душы. Выхаванне сродкамі народнай культуры.....	53

Секцыя 2
ТРАНСФАРМАЦЫІ ВІДАЎ І ЖАНРАЎ АЎТЭНТЫЧНАГА ФАЛЬКЛОРУ

<i>Любоў Сівурава</i> Абрад куплі-продажу свойскай жывёлы: змест і структура.....	56
<i>Энгельс Дараішэвіч</i> Постфальклор і яго ўплыў на светапогляд.....	58
<i>Святлана Еўдакіменка</i> Уплыў прафесійных мастакоў і ўстаноў на развіццё традыцыі падвойнага ткацтва ў Беларусі і Польшы.....	61
<i>Вячаслаў Калацэй</i> Культурная інфраструктура вёскі і маладзёжны фальклорны рух: інтэнцыі ўзаемаўплываў.....	64
<i>Наталля Ляховіч</i> Гендэрныя адносіны ў масленічных гульнях.....	68
<i>Вольга Лабачэўская</i> Панёва і кічка на Бранскім Палессі: да пытанняў аб межах этнічнай тэрыторыі беларусаў і выкарыстанні дакументальнай кінахронікі.....	70
<i>Анна Белогурцева</i> Проблема сохранения традиций гончарства деревни Городная на современном этапе.....	72
<i>Таццяна Матусевіч</i> Роля састарэлых бацькоў у сямейным укладзе беларусаў.....	74
<i>Алена Хмялянок</i> Прырода ў фарміраванні беларускага этнасу.....	76
<i>Аляксандр Васільчук</i> Лекавыя якасці «крынічнай вады» паводле вераванняў славян.....	78
<i>Вераніка Раманенкава</i> Беларускі фальклор у Рымска-каталіцкай літургіі праз прызму стагоддзяў.....	79
<i>Ганна Емялёва</i> Антрапаморфныя снапы ў каляндарнай абраднасці беларусаў.....	81
<i>Ван Сяодань</i> Некоторые особенности взаимодействия китайского хореографического и циркового искусства в период с 907 по 1911 года.....	83
<i>Аляксей Крывёнак</i> Элементы традыцыйнай абраднасці беларусаў у сучасным вяселлі.....	85
<i>Марыя Баландзіна</i> Тэхнічныя сродкі ў абрадах і святах.....	86
<i>Ганна Салавей</i> Да пытання функцыянавання народнага сонніка ў традыцыйнай духоўнай культуры... ..	88
<i>Іван Адамовіч</i> Культура зніклай вёскі.....	90
<i>Уладзіслаў Цітоў</i> Уплыў асобы знахара, лекара, варажбіта на быт і культуру вяскоўцаў.....	92

Секцыя 3
СЕМАНТЫКА І МІФАПАЭТЫКА ТРАДЫЦЫЙНАЙ АБРАДНАСЦІ

<i>Вольга Шарая</i> Памінальныя практыкі ў постпасхальны перыяд: архаічная заходнепалеская традыцыя	95
<i>Уладзімір Лобач</i> Біблейская гісторыя ў фальклорным адлюстраванні (на прыкладзе аб'ектаў сакральнай геаграфіі Беларускага Падзвіння).....	96
<i>Павел Мартысюк</i> Идея универсального витального блага в аутентичном фольклоре восточных славян.....	98
<i>Рыма Кавалёва</i> Наіўная карціна свету і яе метафарычныя маскі ў загадках.....	100

<i>Таццяна Валодзіна</i> Да этналінгвістычнай характарыстыкі прыкметы «гарбаты» ў беларускім фальклоры.....	102
<i>Алена Боганева</i> Беларускія легенды пра чарапаху ў кантэксце сусветных касмаганічных міфаў.....	104
<i>Ала Нікіфарэнка</i> Сімволіка прадметаў побыту на Беларусі.....	107
<i>Юрый Выдронек</i> «Як пушчу стралу» (опыт реконструкции архаичной основы символики обряда Ваджэнне і пахаванне стралы).....	109
<i>Евгений Руцкий</i> Проторелигиозные артикуляции страха.....	112
<i>Анна Жегало</i> Диалогическое мышление и его актуальность в развитии фольклорного процесса.....	113
<i>Зоя Босык</i> Образ мирового дерева в традиционной обрядности украинцев.....	116
<i>Ларыса Раманавы</i> «Ёсць душа ў чалавека...»: традыцыйныя ўяўленні аб існаванні душы.....	118
<i>Ірына Марозавы</i> Ручнік у побыце беларуса.....	121
<i>Святлана Чарняк</i> Семантыка лічбы «сем» у славянскай міфалогіі.....	123

Секцыя 4

ТРАДЫЦЫЙНАЯ КУЛЬТУРА Ў АДУКАЦЫЙНАЙ ПРАСТОРЫ

<i>Тамара Варфаламеева</i> Настаўнік і больш, чым настаўнік.....	125
<i>Аляксандр Карацееў</i> Народныя духавыя інструменты беларусаў: да праблемы падрыхтоўкі прафесійных кадраў вышэйшай кваліфікацыі (ў кантэксце духавога мастацтва Беларусі і музычнай педагогікі).....	127
<i>Святлана Гуткоўская</i> Танцавальны фальклор у сістэме падрыхтоўкі студэнтаў спецыяльнасці «Харэаграфічнае мастацтва».....	130
<i>Таццяна Лук'янява</i> Фальклор як сродак фарміравання нацыянальнай самасвядомасці школьнікаў.....	132
<i>Эвеліна Шчадрына</i> Творчае развіццё дзяцей і моладзі ў працэсе этнакультурнага выхавання (на прыкладзе шчомысліцкага гурта «Явар»).....	134
<i>Светлана Сидовенко</i> Этические и психологические установки в детском фольклоре (весенняя календарная обрядность украинцев).....	136
<i>Наталія Петухова</i> Развіццё эстэтычнага ўспрымання прыроды падлеткамі ў працэсе фалькорнага выканальніцтва.....	138
<i>Мікалай Іваненка</i> Сучасная школа і этнавыхаванне.....	140
<i>Ірына Глушэц</i> Кіраўнік фальклорнага калектыву як транслятар традыцыйнай культуры.....	143
<i>Ядвіга Суботка</i> Народны танец у аматарскай творчасці (ансамбль танца «Верасок» і фальклорны гурток «Крыніца» Капаткевіцкага гДК Петрыкаўскага р-на, Гомельскай вобл.).....	145
<i>Людміла Качарагіна</i> Фарміраванне нацыянальнай самасвядомасці вучняў выхаваўчымі сродкамі масавага народнага свята.....	147
<i>Марыя Касцюкевіч</i> Вёска мая адзіная.....	149
<i>Арына Глушакова</i> Пра светлае і радаснае ў маім жыцці.....	151

<i>Сяргей Мацюшонак</i> Маці, сябар, настаўніца.....	153
--	-----

Секцыя 5

ПАНТЭІЗМ І МОНАФІЗІЦТВА НАРОДНАЙ КУЛЬТУРЫ Ў ЛІРА-ЭПАСЕ І ДРАМАТУРГІІ НАВЕЙШАГА ЧАСУ: ДА 130-ГОДДЗЯ ЯНКІ КУПАЛЫ І ЯКУБА КОЛАСА

<i>Аляксандр Смолік</i> Абраднасць ахвярапрынашэння ў славян і яе ўвасабленне ў творчай спадчыне Івана Кандрашэва.....	155
<i>Уладзімір Зяневіч</i> Нематэрыяльная культурная спадчына ў люстэрку беларускай мастацкай крытыкі і публіцыстыкі 1920 -х гг.....	157
<i>Людміла Качарагіна</i> Фразеалагізмы ў сатырычнай камедыі Кандрата Крапівы «Хто смяецца апошнім».....	160
<i>Таццяна Рацько</i> Творы Янкі Купалы і Якуба Коласа ў мініяцюрных выданнях.....	163
<i>Ірына Конан</i> Роля асобы ў выхаванні нацыянальнай годнасці беларусаў (паводле прозы У.Караткевіча).....	165
<i>Елена Геращенко</i> Пэзія Янкі Купалы в творчестве вокально-инструментального ансамбля «Песняры»..	166
<i>Таццяна Прохарцава</i> Фальклорна-этнаграфічныя матывы ў ілюстрацыях Георгія Паплаўскага да паэмы Янкі Купалы «Яна і я».....	167
<i>Анатоль Літвіновіч</i> Гістарычнае мінулае і традыцыйная культура беларусаў і літоўцаў у публікацыях Яна Вітарта.....	169

Секцыя 6

ПРАБЛЕМЫ СПЕЎНАЙ ЭТНАФОНІІ

<i>Алег Аляхновіч</i> Абрадавая песня ў свяце.....	171
<i>Галіна Тавлай</i> Межстрофическая вариантность как фактор импровизации.....	173
<i>Ірына Грамовіч</i> Выкарыстанне мастацка-выразных сродкаў у сцэнічным увасабленні беларускай народнай песні.....	175
<i>Наталля Дожына</i> Нотаграфічныя выданні народных песень у Беларусі ў 1980-2000-я гады.....	177
<i>Генадзь Ланацін</i> «Штоб вышай... угору...»: канцэпцыя падводу ў фальклорнай традыцыі.....	179
<i>Таццяна Пладунова</i> Перайманне вакальных этнафанічных стыляў у аматарскім фальклорным калектыве.....	182
<i>Анна Коцуба</i> Феномен белорусской народной песни в творчестве Геннадия Ивановича Цитовича.....	186
<i>Кацярына Чарнова</i> Даследаванне «народных» версій праваслаўных песнапенняў у сучасным этнамузыказнаўстве.....	188
<i>Ду Лян</i> Телевизионный конкурс молодых певцов в Китае: номинация «этнографическая песня» как наследие национального музыкального искусства.....	190
<i>Ірына Дунаева</i> Развіццё музычных здольнасцей і навыкаў шматгалосных спеваў дзяцей сродкамі фальклору	192
<i>Чжан Лу</i> Особенности народной исполнительской манеры Го Ланьин.....	194
<i>Цзоу Ся</i> Детский фольклор в XX веке.....	197

<i>Лю Мин вэй</i> Особенности музыкального фольклора Китая.....	200
<i>Вікторыя Дранала</i> Загадкі натацыі Я. Драздовіча: да пытання вопыта мастака ў ахопе этнапесеннага гуку	202
<i>Дар'я Мордань</i> Праблемы трансляцыі беларускага фальклору на сучаснай сцэне.....	203
<i>Аляксандр Бародка</i> Да пытання методык пераемнасці беларускай мужчынскай спеўнай традыцыі.....	205

Секцыя 7 ПРАБЛЕМЫ АРГНАЛОГІІ

<i>Наталья Яконюк</i> Традиционный музыкальный инструмент в условиях сценической традиции: реалии художественной практики.....	207
<i>Ігар Маціеўскі</i> Этнічная музыка ў трэцім тысячагоддзі: пытанні трансляцыі.....	209
<i>Людмила Измаилова</i> Философское осмысление колокольного звучания.....	210
<i>Александр Коротеев</i> Разработка концепции популяризации и развития народно-инструментального духового исполнительства Беларуси.....	212
<i>Татьяна Бабич</i> Теоретико-практические основы исследования народной инструментальной традиции белорусов (на опыте работы НТЛ БНМИ).....	215
<i>Ірына Толкач</i> Тембровая палітра і тембровы колорит в произведении Г.Ермоченкова «Собор Святой Софии»...	217
<i>Уладзь Бярбераў</i> Пецярбургскі гармонік на Беларусі: рэгіён распаўсюду і тэндэнцыі укаранення. Верагоднае паходжанне баяна пецярбургскай сістэмы (Стэрлігава).....	219
<i>Василий Иванов</i> Крыловидные гусли центральнопсковского типа в контексте цитрообразных инструментов Северо-запада России (по этнографическим данным).....	223
<i>Анс Берзінь</i> Тэхніка грання на пецярбургска гармоніку ў Латгаліі.....	227
<i>Аляксандр Сурба</i> Асаблівасці беларускай двухгукавой дуды.....	232
<i>Лидия Шкор</i> Воплощение доминант национальной культуры в творчестве белорусских композиторов рубежа XXI века.....	235
<i>Виктор Бондарчук</i> Традиционное исполнительство как неотъемлемая часть регионального развития Черкащины XIX века.....	236
<i>Константин Трамбицкий</i> Сохранение и преемственность фольклорных инструментальных традиций в учебно-образовательном процессе.....	240
<i>Цзя Ян</i> Искусство игры на китайском гуцине: традиции и современность.....	242
<i>Ян Цзюань</i> Влияние западных традиций на становление фортепианного искусства в восточно-азиатском регионе.....	243
<i>Вячаслаў Красулін</i> Музыка ў рытуальнай практыцы валачобнікаў.....	244
Звесткі аб аўтарах.....	248